

27.2.2020

VN/2753/2020

Hallitusohjelmaa toteuttava liikenne- ja viestintäministeriön ja Väyläviraston välinen tulossopimus 2020–2023**1 HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO**

Pääministeri Marinin hallituksen ohjelmassa on seitsemän strategista tavoitetta, joiden muodostaman kokonaisuuden kautta rakennetaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävää Suomea.

Hallitusohjelmassa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan toimintaan vaikuttavat erityisesti seuraavat tavoitteet:

- hiilineutraalisuus ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- EU:n digitalisaatiopolitiikan edistäminen;
- yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja oikeuksien yhdenvertainen toteuttaminen;
- turvallisuuden tunteen vahvistuminen ja turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn varmistaminen;
- demokratian, osallisuuden ja yhteiskunnan instituutioihin kohdistuvan luottamuksen vahvistuminen;
- monipuolistuviin uhkiin varautuminen;
- toimiva liikenteen infrastruktuuri;
- vähäpäästöinen liikenne;
- toimiva viestintä ja tiedonvälitys; sekä
- liikenteen valtioyhtiöiden asema.

2 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET HALLINNONALALLA

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategia on julkaistu 12.12.2019. Konsernistrategiassa hallinnonalan toiminnalle on asetettu seuraavat strategiset yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet:

- Suomi kehittyä edelläkävijänä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää;
- Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista;
- Uudet toimintamallit ja innovaatiot vauhdittavat hyvinvointia ja kilpailukykyä.

3 VIRASTON TEHTÄVÄ JA ROOLI

3.1 Visio ja toiminta-ajatus

Viraston visio:

Toimiva väyläverkko mahdollistaa Suomen hyvinvoinnin, kilpailukyvyn ja kestäväen kasvun.

Viraston toiminta-ajatus:

Vastaamme tie-, rata- ja vesiväylistä sekä osallistumme liikennejärjestelmätyöhön edistääksemme kansalaisten sujuvaa liikkumista ja elinkeinoelämän tehokkaita kuljetuksia.

3.2 Viraston rooli hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamisessa

3.2.1 Suomi kehittyy edelläkävijänä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää.

Virasto kehittää päästövaikutusten tuntemusta ja huomioimista väylänpidon ja liikennejärjestelmän suunnittelussa sekä hankesuunnittelussa ja -arvioinnissa. Lisäksi virasto edistää raideliikenteen ja pyöräilyn houkuttelevuutta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

3.2.2 Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista.

Virasto kehittää tietoperusteisen päätöksenteon menettelyjä ja työkaluja väylänpidon toimenpiteiden priorisointiin ja väyläomaisuuden pitkäjänteiseen hallintaan. Virasto parantaa väylänpidon tehokkuutta ja laatua sekä liikennejärjestelmän turvallisuutta ja toimivuutta yhteistyössä palveluntuottajien ja sidosryhmien kanssa.

3.2.3 Uudet toimintamallit ja innovaatiot vauhdittavat hyvinvointia ja kilpailukykyä.

Virasto jatkaa automatisoituvan liikenteen infran kehittämistä sekä rataverkon haltijan palveluiden ja toimintatapojen kehittämistä muuttuvassa toimintaympäristössä. Lisäksi virasto hyödyntää kehittyvää viestintäteknologiaa väylänpitäjänä ja edistää verkkojen laajentumista ja datataloutta yhteistyöhakuisesti.

4 HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISEN VAIKUTTAVUUDEN TAVOITTEET JA VIRASTON TULOSTAVOITTEET 2020–2023

Hallinnonalan konsernistrategian toimeenpano

Hallinnonalan vaikuttavuustavoite: 1. Suomi kehittyy edelläkävijänä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää.				
Viraston tulostavoite: 1.1 Parannamme liikennejärjestelmän energiatehokkuutta ja lisäämme kestävän liikenteen houkuttelevuutta				
	Tavoitetaso 2020	Tavoitetaso 2021	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2023
<i>Mittari: 1.1.1 Liikenteen päästövaikutuksien huomiointi väylänpidon ja liikennejärjestelmän suunnittelussa sekä hankesuunnittelussa ja -arvioinnissa (tarkentuu hallinnonalan yhteisenä)</i>	On tutkittu mahdollisuuksiamme edistää fossiilitonta tieliikennettä (infra latausalueita esiselvitys jne.) ja edistetty liikennejärjestelmän päästötutkimusta osana hallinnonalan "fossiiliton liikenne" -työtä.	On toimeenpantu v. 2020 valmistuvan fossiilitoman liikenteen tiekartan toimenpiteitä.		
	Hankesuunnittelussa on määritetty hankkeiden päästövaikutukset tuoden ne esille päätöksentekoon (hankearvioinnin perustelumuistiot).	On otettu liikenteen päästöjen arviointi osaksi väylänpidon toimenpide- ja hankearvioita ja plenten parantamishankkeiden arviointia ja toimeenpanoa.		
	On lisätty asiantuntemusta olemassa olevan verkon vaikutuksista liikenteen päästövähennysmahdollisuuksiin.			
	On edistetty ilmasto- ja energiatavoitteiden sisällyttämistä väylien rakentamishankkeisiin ja pyritty käyttämään laajemmin päästövähennyskannustimia kunnossapidossa.	On laajennettu päästövähennystoimien tarkastelua väylien kunnossapidossa ja rakentamisessa.		
<i>Mittari: 1.1.2 Raideliikenteen potentiaalin tunnistaminen ja houkuttelevuuden lisääminen</i>	On tuettu matkaketjujen toimivuutta solmukohtissa (asemaseudun kehittämisen yhteistyö, informaatio).	On edistetty valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan perustuvaa pitkäjänteistä suunnitteluhjelmaa ja suunnittelutyötä.		
	On edistetty raideliikenteen kehittämistä kaupunkiseuduilla osallistamalla kaupunkiseutujen raideliikenteen kehittämis- ja edistämisselvityksiin (ml. MAL-työ).	On edistetty raideliikenteen kehittämistä MAL-sopimusten pohjalta kaupunkiseuduilla yhteistyössä.		

	On tarkasteltu rautatieliikenteen edellytyksiä ja edistämisen keskeisiä toimenpiteitä tavaraj- ja henkilökauliikenteessä (kehittämistarpeiden kokonaisuuden ja priorisoinnin ylläpito ml. rataverkon välityskyky ja ratapihat).	On toimeenpantu edistämisen keskeisiä toimenpiteitä tavaraliikenteessä ja henkilökauliikenteessä.		
<i>Mittari:</i> 1.1.3 Pyöräilyverkon yhtenäisyyden (jatkuvuus, laatu) ja pyöräilyn houkuttelevuuden lisääminen	On uudistettu pyöräilyverkon suunnittelun ja laatuluokittelun ohjeistus (koskee kaikkia toimijoita) sekä on koostettu koulutuskokonaisuus kävelyn ja pyöräilyn asiakastarpeista ja parhaista ratkaisuksista suunnittelun eri vaiheissa ja kunnossapidossa Väylän ja ELYjen käyttöön.			
	On kehitetty pyöräilyn edistämisen toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia (kehitetään työkalu toimenpiteiden arviointiin), jotta pystytään kohdentamaan erillisrahoitusta valtion verkon vaikuttavimpiin kohteisiin ja toimenpiteisiin.	On jatkettu pyöräilyn edistämisen toimenpiteiden ohjelmointia ja toimeenpanoa.		
Hallinnonalan vaikuttavuustavoite:				
2. Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista.				
Viraston tulostavoite:				
2.1 Muodostamme kokonais kuvan väyläomaisuudesta ja menettelyt sen kokonaistaloudelliseen, pitkäjänteiseen ohjelmointiin (hallintaan)				
	Tavoitetaso 2020	Tavoitetaso 2021	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2023
<i>Mittari:</i> 2.1.1 Väyläomaisuuden ajantasainen, dokumentoitu tieto sekä järjestelmällisten menettelyiden kehittämisen kunnan kehityksen ja suorituskyvyn ennakkointiin.	On kuvattu merkittävien omaisuuslajien perus- ja kuntotiedot, niille on määritelty kuntomallit (perustaso) ja tietojen hallinta järjestelmissä.	On viety omaisuuslajien kuntotietoja tietojärjestelmiin ja varmistettu niiden ylläpito (erit. rataomaisuuden kuntotiedon kehittäminen).	On tarkennettu kuntotietoja erityisesti reaaliaikaisella ja dynaamisella tiedolla.	
	On kehitetty valituille omaisuuslajeille kunnonennustemallit ja jatkettu mallien kehittämis- ja tarkentamistyötä.	On kehitetty suurimmalle osalle omaisuuslajeja kunnonennustemallit, joilla pystytään kuvaamaan omaisuuslajien kunnonkehittyminen.	On tarkennettu kunnonennustemalleja.	
		On määritelty omaisuuden suorituskyvyn indikaattorit.		

<i>Mittari: 2.1.2 Elinkaarikustannuksiin pohjautuvan, kokonaistaloudellisen väylänpidon toimenpidesuunnitelman sekä yhteensovitetun ja oikea-aikaisen toteutuksen kehittäminen</i>	On tunnistettu väylänpidon toimenpiteiden kustannukset (ml. hoito) ja vaikutukset.	On kehitetty toimenpiteiden kustannus- ja vaikutusmalleja.	On tarkennettu edelleen toimenpiteiden kustannus- ja vaikutusmalleja.	
	On kehitetty elinkaarikustannusten laskentamalli, joka ottaa huomioon kunnonkehittymisen ja toimenpiteiden ajoittamisen.	On otettu huomioon elinkaarikustannukset ja kehitetyt elinkaarikustannusmallit suunnittelua ohjaavana tekijänä.	On huomiolitu käyttäjäkustannuksia suunnittelua ohjaavana tekijänä.	
			On liitetty suorituskyvyn riski- ja taloudenhallintaan optimoinnin näkökulmasta.	
Viraston tulostavoite: 2.2 Parannamme (omaisuuden) väylänpidon tehokkuutta ja laatua sekä markkinoiden toimivuutta				
	Tavoitetaso 2020	Tavoitetaso 2021	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2023
<i>Mittari: 2.2.1 Markkinoiden toimivuuden sekä alan tuottavuuden kehittäminen</i>	On otettu käyttöön hankinnan toimintalinjat.			(Rakennus)alan tuottavuus on parantunut (mittari?)
	On kehitetty väylänpidon markkinoiden toimivuuden seuraamiseksi menettelyt sekä säännöllisesti tuotettavat markkina-seurantaraportit ja tavoitteelliset seurannan tunnusluvut (taloustiedot, kilpailutustiedot sekä vertailutiedot inframarkkinoiden tilasta). Lisäksi on hyödynnetty markkinavuoropuheluista saatavia ajantasaisia tietoja.	On otettu käyttöön väylänpidon markkinoiden toimivuuden seurannan systemaattiset menettelyt ja tavoitteelliset, seurannan tunnusluvut.		
<i>Mittari: 2.2.2 Väylänpidon (suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito, käyttö) turvallisuuden, laadun ja niiden seurannan kehittäminen osana palveluntuottajien hallintaa</i>	On kehitetty digitaalisia menettelyjä väylänpitotoimenpiteiden reaaliaikaiseen laadun seurantaan ja todentamiseen (järjestelmäkehitys, menettelyiden kuvaaminen urakkasopimusasiakirjoissa).	On kehitetty digitaalisia menettelyjä väylänpitotoimenpiteiden reaaliaikaiseen laadun seurantaan ja todentamiseen (valittujen kokeilujen tuotantovienti, jatkuvan tiedon laadun varmistaminen).		
	On kehitetty väylänpidon toimintamalleja ja menettelyitä palvelutason, turvallisuuden, omaisuuden, ympäristön ja toiminnan laadun seurantaan riskienhallinnan ohjeistuksen sekä poikkeamien käsittelyiden osalta.	On jatkettu väylänpidon toimintamallien ja menettelyiden kehittämistä palveluntuottajan ohjeistuksen osalta ja otettu käyttöön kehitetyt laatumittarit.		

Viraston tulostavoite: 2.3 Kohdistamme väylänpidon toimenpiteet vaikuttavuuden perusteella, asiakastarpeita priorisoiden ja väylän kunto huomioiden				
Mittari: 2.3.1 Perusväylänpidon toimenpiteiden vaikutusten ja vaikuttavuustiedon parantaminen sekä päätöksenteon ja priorisoinnin menettelyiden kehittäminen	On tehty kv-tarkastelu väylänpidon vaikutusten arvioinnista ja niiden soveltuvuudesta Suomeen sekä linkitetty vaikuttavuusarviointi osaksi perusväylänpidon toimintalinjatyötä.	On havainnollistettu keskeiset vaikuttavuuden kriteerit väylänpidossa sekä otettu käyttöön esiselvityksen tulokset väylänpidon vaikuttavuudesta ja parhaista käytännöistä.		
	On kuvattu tarkemmin väylänpidon ohjelmoinnin päätöksenteon kriteerit (suhteessa vaikuttavuuteen) verkollisen luokittelun, liikennemäärien, turvallisuuden ja elinkeinoelämän keskeisten reittien jne. näkökulmasta.	On linkitetty toimenpiteiden vaikutuksia väylän palvelutasoon ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin sekä vaikuttavuuteen.		
	On kehitetty vaikutusten arvioinnin menettelyä pienten investointien arviointiin ja päivitetty hankearvioinnin ja vaikutusten ohjeet.			
Mittari: 2.3.2 Tietoon perustuvan, liikennemuoto-kohtaisen dokumentoidun väylänpidon perussuunnitelman laatiminen	On tarkasteltu verkon osia suhteessa palvelutasoasetukseen, asiakastarpeisiin ja vaikuttavuuteen sekä käytetyt ja parhaat kriteerit on määritelty ja kirjattu (rata, tie).	On muodostettu "väyläverkon palvelutason toimeenpanosuunnitelma" olemassa olevalle verkolle priorisoidulla väylänpidon toimenpiteet verkon eri osille ja toimeenpantu sitä soveltuvin osin.	On jatkettu "väyläverkon palvelutason toimeenpanosuunnitelman" kehittämistä ja toimeenpantu sitä soveltuvin osin.	
	On muodostettu luonnos väylän palvelutason toimeenpanosuunnitelmasta (käyttö, hoito, korjaus) olemassa olevalle verkolle priorisoidulla väylänpidon toimenpiteet verkon eri osille.			

Viraston tulostavoite: 2.4 Parannamme liikennejärjestelmän turvallisuutta, toimivuutta ja saavutettavuutta				
Mittari: 2.4.1 Väyläverkon palvelutason ja sen saavuttamiseen tarvittavat väyläverkon toimenpiteiden (suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito, käyttö) ja mittareiden määrittäminen (osana VLJS-työtä)	On määritelty väylän palvelutason käsitteen ja keskeisten turvallisuus-, toimivuus- ja kestävyyskokonaisuuksien kytkeytyminen väylänpidon toimenpiteisiin (kokonaisrahoitus) osana VLJS-työtä (jatkuu 2021).	On jatkettu keskeisten saavutettavuus-, turvallisuus- ja toimivuustasojen kytkemistä väylänpidon toimenpiteisiin.		
	On kehitetty väyläverkon kokonaiskuvan ylläpidon jatkuvaa prosessia sekä tulevaisuuden tarpeiden ennakointia verkon osien, väyläverkon ja liikennejärjestelmän tasolla.	On ylläpidetty väyläverkon kokonaiskuvan jatkuvaa prosessia sekä liitetty siihen mahdollisia tulevaisuuden uusia näkökulmia (käyttäjää maksaa tms.).		
Mittari: 2.4.2 Yhteisten tavoitteiden määrittäminen liikenneturvallisuudelle ja väylänpitäjän toimenpiteiden ohjelmointi yhteistyössä sidosryhmien kanssa	On osallistuttu hallinnonalan liikenneturvallisuuden strategia-työhön (tavoitetilan laatiminen) ja kehitetty väylänpidon toimenpiteiden ohjelmointia turvallisuuden strategia-työtä tukien.	On tunnistettu ja ohjelmoitu liikennejärjestelmän liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.		
Mittari: 2.4.3 Toiminta- ja turvallisuuskulttuurin sekä toimintatapojen kehittäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa	HOF-ajattelu (Human and organisational factors) on otettu (osaaminen, työkalut) osaksi Väylän tilaajatehtäviä ja omia menettelyjä (painotus rautatiet).	HOF mukaisen toiminnan mittareita on seurattu (tavoite) ja toimintaa on jatkuvasti parannettu.		
	On varmistettu tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmän tunnettuus ja käyttö (toimeenpanon varmistaminen, auditoinnin parannuskohteet).			

Hallinnonalan vaikuttavuustavoite:**3. Uudet toimintamallit ja innovaatiot vauhdittavat hyvinvointia ja kilpailukykyä.****Viraston tulostavoite:****3.1 Jatkamme rataverkon haltijan palveluiden hallinnan ja toimintamallien kehittämistä (muuttuvassa toimintaympäristössä)**

	Tavoitetaso 2020	Tavoitetaso 2021	Tavoitetaso 2022	Tavoitetaso 2023
<i>Mittari:</i> 3.1.1 Rataverkon haltijan palveluiden (mm. kapasiteetti, ratapihat jne.) tuottamisen ja toimintamallien kehittäminen ja käyttöönotto	On varmistettu uuden ratapihakoordinaattoriroolin tehtävien halluun- ja käyttöönotto yhteistyössä TMFG:n kanssa (ml. järjestelmäkehitys, SAAGA).	Simulointityökalu ja kapasiteetin hallinnan prosessit on kehitetty.		
	On muodostettu kapasiteetin hallinnan integroitu kokonaiskuva yhteistyössä TMFG:n kanssa (tavoitetilan kuvaaminen, kehitystyön tunnistaminen ja projektointi).	Palveluiden tuottamisen prosessia on kehitetty (omistajuus, lähtötietojen ylläpidon prosessit jne.) ja toimintatapoja on uudistettu.		
<i>Mittari:</i> 3.1.2 Rataverkon haltijan palveluiden määritys, kuvaaminen ja hinnoittelun periaatteet	On laadittu tulevaisuudessa käytettävät rataverkon käytön hinnoittelun periaatteet (sis. vähimmäiskäyttöpalvelut ja muut direktiivin mukaiset palvelut).	On kehitetty verkkoselostuksen palvelukuvausten "palvelukatalogi" (ml. palvelutaso).	1) On otettu käyttöön hinnoitteluperiaatteiden mukaiset maksut 2022=> (asteittain).	
	On määritelty hinnoitteluun ja sen lähtötietoihin liittyvät järjestelmä- ja sopimusrakennekehitystarpeet.	On määritelty palveluiden varaamisprosessi ja on varmistettu toteutus yhteistyössä TMFG:n kanssa.		
<i>Mittari:</i> 3.1.3 Rataverkon ja sen palvelutasoa ennakoiva kuvaaminen toimijoille (ml. muutosten ennakoiminen)	On kehitetty liikennöinnille oleelliset raitininfra- ja palvelutasokuvaukset (mm. verkkoselostus ja siihen liittyvät tietolähteet).	On laadittu tiekartta rataverkon haltijan tarjoamien palveluiden kehittämiseksi pidemmällä aikavälillä.		
	Raitinfran palvelutason muutokset on enakoitu, muutoksiin on valmistauduttu ja niistä on viestitty ajantasaisesti (prosessi, toimintatavat, viestintä): HSL-alue 2020-2021.	Raitinfran palvelutason muutokset on enakoitu, muutoksiin on valmistauduttu ja niistä on viestitty ajantasaisesti (prosessi, toimintatavat, viestintä): HSL-alue 2020-2021.		

Viraston tulostavoite: 3.2 Aloitamme automatisoituvan liikenteen edellyttämän infran kehittämisen ja edistämme liikenteen digitalisaatiota				
<i>Mittari:</i> 3.2.1 Rautatieliikenteen automatisoitumisen edistäminen osana turvalaitejärjestelmien kustannustehokasta elinkaaren hallintaa	On valmisteltu selvitystyö Suomen rautatieliikenteen automatisoinnin kehityspolusta valmistumisen jatko-toimenpide-ehdotuksi-neen yhteistyössä TMFG:n kanssa (Digirata).	On selvitetty kustannustehokkaita tapoja lisätä nykyisiin, ei-elinkaaren lopussa oleviin turvalaitejärjestelmiin (esim. relepohjaiset asetinlaitteet) automaatioastetta osana elinkaaren hallintaa, määrittely v. 2021, jatkuu v. 2022.	On huomioitu "Digiradan" ja "Liikenteen automaation avaintoimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelman" jatkotoimenpiteet.	On pilotoitu edistyk-sellistä ja automati-saation edelläkävijä-teknologiaa käynnisty-vässä turvalaite-hankkeessa (esim. Kouvola-Kotka-Hamina) tai osana käyn-nistyvää turvalaittei-den uusimisohjelmaa, jatkuu -2023.
<i>Mittari:</i> 3.2.2 Automatisoituvan tieliikenteen edistäminen väylänpitäjän digitaalisen tietopohjan ja yhteistyön kehittämisen avulla	On uudistettu tieverkon infran mallintami-nen luomalla pohja digitaaliseen tieverkon kuvaukselle, johon voidaan liittää ajanta-sainen tilannekuva tiestöstä, liikenteestä, olosuhteista ja tehdyistä toimenpiteistä.	On huomioitu "Liikenteen automaation avaintoimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelman" jatkotoimenpiteet.		On liitetty ajantasainen tilannekuva tiestöstä, liikenteestä, olosuhteista ja tehdyistä toimenpiteistä virtuaaliseen tieinfraan (pääväylä v. 2023).
	On otettu käyttöön digitaalisen väylänpidon Velho ja BIM -työkalut ja määritetty siihen liittyvät prosessimuutokset.			
	On tarkasteltu kaistamerkintöjen ja tieverkon kunnon prosessit sekä liikennemerkit koneluettavuuden suhteessa "day one C-ITS palveluihin".			
<i>Mittari:</i> 3.2.3 Viestintäteknologian ja digitalisaation hyödyntämisen edistäminen liikenteessä	On tarkasteltu väyläverkon tulevaisuuden palvelutasotarpeita viestintäverkkojen ja yhteystarpeiden näkökulmasta osana VLJS-työtä.	On huomioitu "Liikenteen automaation avaintoimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelman" jatkotoimenpiteet.		
	On helpotettu viestintäverkkojen rakentamista ja edistetty niiden laajentumiseen liittyviä, mahdollistavia toimenpiteitä (suunnittelu, rakentaminen).			
	On huomioitu Väylän keskeiset automaation avaintoimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelman mukaiset meriliikenteen edistämisen toimenpiteet.			
	On osallistuttu logistiikan digitalisaation strategian valmisteluun ja edistetty tiedon hyödyntämistä kuljetuksissa.			

Liitteessä on esitetty viraston vuoden 2020 tunnusluvut.

5 VOIMAVARAT JA UUDISTUMISKYKY

5.1 Voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Viraston tulostavoitteiden lisäksi virastolle asetetaan toimintatapoja koskevia tavoitteita ja lähtökohtia, jotka liittyvät konserniyhtenäisyyden edistämiseen.

Johtaminen on avointa ja johtamisosaamista ja potentiaalia kehitetään systemaattisesti. Johtamisen kehittämisen painopiste koko hallinnonalalla on tietojohdaminen, erityisesti ennakoitiedon hyödyntäminen päätöksenteossa sekä osaamisen johtaminen ja hallinnonalan ennakointi- ja muutokkyvykkyuden vahvistaminen.

Osaamisen kehittämistä koskevana tavoitteena on:

- Laatia viraston strategisista tavoitteista tukeva ja konsernistrategian huomioon ottava lyhyen ja pidemmän aikavälin osaamisen kehittämisen ohjelma.
- Ottaa käyttöön Osaava-järjestelmä rataturvallisuuden osaamisen hallinnan välineenä, laajentaen järjestelmän käyttöä myöhemmin muihin osaamisalueisiin.
- Hyödyntää e-Oppiva –oppimisympäristöä rataturvallisuuden osaamisen kehittämisessä.
- Kehittää kehityskeskusteluprosessia tavoitesuuntaiseksi.

Henkilöstön liikkuvuutta koskevana tavoitteena on:

- Kehitettäessä toimintaa ja toimintatapoja huolehtia aktiivisesti henkilöstön mahdollisuudesta uusiin tehtäviin ja tehtäväkiertoon viraston sisällä
- Ymmärryksen lisääminen hallinnonalalla viraston tehtävistä sekä hallinnonalasta yleisemmin.

Valtion työnantajakuvan parantamista koskevana tavoitteena on:

- Kehittää edelleen rekrytointimarkkinointia ja oppilasyhteistyötä.
- Kehittää perehdytysmateriaalia ja –prosessia liikennealan houkuttelevuuden vahvistamiseksi.
- Seurata henkilöstöjohtamisen uudistusohjelman edistymistä ja ottaa sen myötä käyttöön parhaita käytäntöjä.

Virastolle asetetaan seuraavat VMBaron indeksien tavoitetasot:

	Tavoite 2020
Johtajuusindeksi (JO)	3,6
Innovointikyvykkyyksindeksi (IN)	3,9
Työyhteisöindeksi (TY)	4,1

Toimintatapojen kehittämistä hallinnonalalla ohjaavat lisäksi seuraavat lähtökohdat:

Virasto osallistuu hallinnonalalla valmisteltavien periaatepäätösten ja strategioiden valmisteluun ja toimeenpanee tehokkaasti linjauksia ja päätöksiä, joihin hallinnonala on sitoutunut tai veloitettu.

Virasto toteuttaa hankintatoimensa suunnitelmallisesti ja pyrkii edistämään kestävien hankintojen tekemistä. Se seuraa hankintojensa menettelyjen toimivuutta, vaikutuksia ja tavoitteita säännöllisesti sekä arvioi mahdollisuuksia kestävä kehityksen periaatteiden huomioimiseen hankinnoissaan.

Virasto edistää innovatiivisuuteen liittyviä tavoitteita ja käytäntöjä hankinnoissaan. Vuonna 2020 virasto pyrkii saavuttamaan 10 prosentin innovatiivisten hankintojen tavoitteen ja sitoutuu arvioimaan tavoitteen täyttymistä vuoden aikana.

Virasto arvioi tulostavoitteisiin liittyviä riskejä säännöllisesti ja informoi riskien aktualisoitumisesta ministeriötä.

5.2 Rahoitus

Tavoitteet on asetettu ja rahoitus on kohdistettu siten, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa julkisen talouden suunnitelman mukaisella rahoitustasolla.

1 000 euroa	TA2020	Kehys 2021	Kehys 2022	Kehys 2023	Kehys 2024
Bruttomenot	48 984	53 030	54 579	56 131	57 831
Bruttotulot	450	450	450	450	450
Nettomääräraha	48 534	52 580	54 129	55 681	57 381

6 TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Viraston tulossopimus on laadittu vuosille 2020–2023 ja sitä tarkistetaan vuosittain toimintaympäristön muutoksia vastaavaksi.

Tulostavoitteiden etenemistä vuoden aikana seurataan huhtikuussa, elokuussa ja marraskuussa erikseen annettavien tarkempien ohjeiden mukaisesti. Vuosittaisesta tuloksellisuudestaan virasto raportoi toimintakertomuksessa, joka on osa tilinpäätöstä. Ministeriö antaa talousarvioasetuksessa tarkoitetun kannanoton viraston tilinpäätöksestä.

Viraston tulee olla yhteydessä viraston tulosohjaajaan välittömästi, jos asetettujen tavoitteiden saavuttamisen havaitaan vaarantuvan. Toiminnan rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä viraston tulee olla yhteydessä myös ministeriön talouskehityksikköön.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö

Kari Wihlman
Pääjohtaja
Väylävirasto

Juhapekka Ristola
Osastopäällikkö, ylijohdaja
Liikenne- ja viestintäministeriö

Mirja Noukka
Toimialajohtaja
Väylävirasto

LIITE: Viraston tunnusluvut 2020

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA			
Palvelukyky ja laatu	Toteuma 2018	Ennuste 2019	Tavoite 2020
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella / kesäkaudella (vähintään)	2,3	2,6	2,7
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden kuntoon, talvikaudella / kesäkaudella (vähintään)	2,8	3	3
Elinkeinoelämän tyytyväisyys väylien palvelutasoon (tehdään joka toinen vuosi) (vähintään)	3,1 (v. 2017)	3,1	Tutkimusta ei tehdä.
Vesiväylien käytettävyystudkimus (tehdään neljän vuoden välein) (vähintään)	3,6 (v. 2016)	-	3,7
Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus	Toteuma 2018	Ennuste 2019	Tavoite 2020
Liikennesuorite huonokuntoisella maantieverkolla (pääväylät / muut) % (enintään)	6,3 / 11,0	6,5 / 11,2	6,5 / 11,2
Radanpidosta johtuvat viivästykset kaukojuna liikenteessä, % junnista väh. 5 min. myöhässä (enintään)	9,1	7,4 (tot.)	7,3
Radanpidosta johtuvat viivästykset lähijuna liikenteessä, % junnista väh. 3 min. myöhässä (enintään)	3,7	3,6 (tot.)	3,5
Talvimerenkulun palveluiden odotusaika, h (enintään)	4,28	2,5	4
Ilman odotusta läpipäässeet alukset, % (vähintään)	94,6	95,6	90
Painorajoitetut maantiesillat, kpl (enintään)	411	430	420
Väylien kunto	Toteuma 2018	Ennuste 2019	Tavoite 2020
Tilapäiset nopeusrajoitukset rataverkolla, km (enintään)	152	205	200
Huonokuntoiset päällystetyt tiet (vilkasliikenteinen / muu verkko), km (enintään)	853/6163	1006/6755	1000/6750
Huonokuntoiset sillat, maantiet / rautatiet, kpl (enintään)	710/120	720/110	710/100
Vesiväylien huonokuntoiset kiinteät turvalaitteet, % (enintään)	8,8	8,5	8,2
Liikenneturvallisuus	Toteuma 2018	Ennuste 2019	Tavoite 2020
Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet maanteillä (enintään)	2323 (ei vahvistettu)	2250	2240
Valtion rataverkolla olevien tasoristeysten onnettomuusriski (10 v. riskisumma) (enintään)	-	231	200
Henkilöstö ja kyvykkyys	Toteuma 2018	Ennuste 2019	Tavoite 2020
Johtajuusindeksi (vähintään)	3,45	3,51 (tot.)	3,6
Innovointikyvykkyyssindeksi (vähintään)	3,87	3,89 (tot.)	3,9
Työyhteisöindeksi (vähintään)	3,98	4,01 (tot.)	4,1
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	Toteuma 2018	Ennuste 2019	Tavoite 2020
Korjausvelka / tieverkko		1500 milj.	1470 milj.
Korjausvelka / rataverkko		1264 milj.	1234 milj.
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus %	97	-	100
Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus %	107	-	100-120